

У сусрет 2021. години када ће Нови Сад, у загрљају са Сремским Карловцима, постати Европска престоница културе, а јубиларно 50. Бранково коло напунити пола века јединствене песничке и културне мисије, и радосно, кроз име и дело непролазног Бранка Радичевића, дати свој допринос великом догађају на нашем континенту.

ПРОГРАМ 46. БРАНКОВОГ КОЛА

У знаку 170. годишњице изласка прве књиге Бранка Радичевића, "Песме", у Бечу

***

Парастос Алексију (Бранку)
Радичевићу биће одржан на дан
Свечаног отварања 46. Бранковог
кола, у петак, 8. септембра,
у 10 часова, у Саборној цркви
Светог оца Николаја у Сремским
Карловцима, где је млади песник
недељом певао. На парастосу
чинодејствује епископ сремски
господин Василије са
свештенством карловачким и
младим богословима.

ИЗ БРАНКОВЕ "МОЛИТВЕ"

Осим другог овде свега
Мене створи из ничега,
Ду'ом својим Ти подуну,
У менека душу суну;
Па ми Боже јоште таде
И у душу нешто даде,
Та и моја песма ова
И њу мени ти дарова.

Фала Боже на дар ови,
О помози благослови,
Да ми како с права пута
Душа млада не залута!

(На Васкрс, 1844)

Петак, 8. септембар

Карловачка гимназија
11 часова

*ДЕТЕ МАЛО – ГОЛУШАВО ТИЧЕ
ДОЂЕ ТИЧЕ ПА СЕ ТУ НАВИЧЕ*

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ 46. БРАНКОВОГ КОЛА

Беседа о Бранку Радичевићу:
Стеван Тонтић

Песнички дарови:

Горан Симић, Христе Петрески,
Живко Николић, Бошко Сувајцић,
Мићо Савановић, Растко Лончар,
Горица Радмиловић и Душан
Захаријевић

*Свечано уручење међународне
награде "Бранко Радичевић"
немачком песнику*

Јиргену Израелу

Глумачки дарови:

Михајло Миша Јанкетић,
Ања Алач, Милица Шећеров и
Даница Грубачки

Музички дарови:

Агота Виткаи Кучера, оперска певачица,
Тијана Медић, пијанисткиња,
девојачка изворна група "Вила" ,
хор и ансамбл гимназије "Јован
Јовановић Змај" – Нови Сад, под
диригентском палицом Јована Травице

Водитељ:

Татјана Миражић

Режисер:

Милан Плетел

*

Градска библиотека
Нови Сад
Дунавска 1

19 часова

ГОСТ ИЗ НЕМАЧКЕ

Јирген Израел

(Лауреат међународне награде
"Бранко Радичевић" 2017.)

Промоција књиге изабраних песама
"Подневни псалми" у издању
Бранковога кола

Преводилац и модератор:

Стеван Тонтић

19,30 часова

**НОВИ ПЕСНИЦИ
И НОВЕ КЊИГЕ БРАНКОВОГА КОЛА**

Горица Радмиловић:

"Стрижи маску, конак немаш"

О књизи говоре:

Јелена Марићевић

Душан Захаријевић

Модератор:

Растко Лончар

20,00

**ТАКО ГОВОРЕ ПЕСНИЦИ
Стеван Тонтић**

Модератор:

Марија Слобода

Субота, 9. септембар

Стражилово
Споменик на Бранковом гробу
10 часова

*СВАК СЕ ПЕЊЕ, ЖУРИ СЕ И ТРУДИ,
ДА ИЗ БЛИЗУ ЧУДУ СЕ НАЧУДИ*

Цвеће полаже и свећу пали:
Иван Негришорац
Бранкову песму
"Кад млидијах умрети" казује:
Бошко Петров

*

Стражилово
"Бранков чардак"
11 часова

*АО БРАЦО ЧЕСТИТОГА ВЕКА
ЈЕ Л' СРЕТНИЈИ КОГОД ОД МЕНЕКА*

СВЕЧАНО УРУЧЕЊЕ НАГРАДА "СТРАЖИЛОВО"

Лауреати:
**Сава Крнета, Растко Лончар,
Горица Радмиловић, Душан
Захаријевић, Милан Ћосић и
Никола Раусављевић**

11,30 часова

*ЕТО ЕВО ВРЕЛА, ЕТО ВОДЕ ДИВНЕ,
ДА УМОРНО СРДАШЦЕ ВАМ ЖИВНЕ*

Песничко подне:

Јирген Израел, Стеван Тонтић, Милош
Кордић, Ранко Прерадовић, Горан
Симић, Анђелко Анушић, Христе
Петрески, Ранко Чолаковић, Мирослав
Алексић, Милена Северовић, Трајче
Кацаров, Иван Лаловић, Сава Крнета,
Здравко Микић, Дамир Малешев,
Димитрије Панфилов, Ивана Гађански,
Лидија Ђого, Марина Војиновић,
Дубравка Миленковић, Иван
Деспотовић, Весна Егерић, Андреа
Беата Бицок, Јелена Милошев, Растко
Лончар, Горица Радмиловић, Душан
Захаријевић, Никола Раусављевић,
Милан Ђосић, Ивана Стојић, Наташа
Бундало Микић, Ирена Плаовић и
Гордана Јовин

Бранкове "Враголије" казује:
Милица Шећеров

Изворни глас песме:
Катарина Поповић

Градска библиотека
Нови Сад
Дунавска 1

19 часова

МАКЕДОНСКИ ПЕСНИЦИ
Христе Петрески
Трајче Кацаров

Модератор:
Марија Слобода

19,30

НОВИ ПЕСНИЦИ И НОВЕ КЊИГЕ
БРАНКОВОГА КОЛА

Душан Захаријевић:
"Антологија
савременог песништва
Антилогија
свевременог речништва"

О књизи говоре:
Јелена Марићевић
Растко Лончар

Модератор:
Горица Радмиловић

20, 00

СУСРЕТ СА ДОБИТНИЦИМА
"ПЕЧАТА ВАРОШИ
СРЕМСКОКАРЛОВАЧКЕ"

Милош Кордић
Ранко Прерадовић

Недеља, 10. септембар

Стражилово
"Бранков чардак"
10 часова

*АО, СРЕМЧЕ, ГУЈО ЉУТА,
СВАКИ ЈУНАК ПО СТО ПУТА*

ЈУБИЛАРНИ
30. ПЕСНИЧКИ ТУРНИР
У ШАХУ

"Шаха је играо врло вешто и врло је брзо покретао фигуре", Јован Ђорђевић о Бранку Радичевићу, поводом сусрета у Земуну 2. априла 1849. године

Играју:

Горан Бабић, Љубивоје Ршумовић,
Стеван Тонтић, Драгутин Минић Карло,

Слободан Терзић, Милан Плетел, Марија
Стојановић, Владимир Кнежевић,
Зоран Миладиновић, Милан
Михајловић, Милован Драгић, Љубиша
Стојилковић и Милета Цицовић

Судија и модератор:

Жељко Медар

Понедељак, 11. септембар

Гимназија "Исидора Секулић"

Нови Сад

11 часова

ИСТОРИЈА БРАНКОВОГ КОЛА

*Једном нас ту, где нас има,
неће бити,
ми смо нити,
које вежу нерођене са мртвима.*

Сећање на добитника "Статуете
Бранковога кола" 1976. године, а
поводом десетогодишњице смрти...

Стеван Раичковић

Модератори:
Дамир Малешев
Марија Слобода
Горица Радмиловић

Раичковићеве стихове
говоре ђаци гимназије:
Симеона Јакишић
Александар Бугарин

*

Библиотека "Бранко Радичевић"
Сремски Карловци
Прерадовићева 1а
19 часова

*Жабе луде деру се и труде
да славуји зоре не пробуде*

КАРЛОВАЧКИ АФОРИСТИЧАРИ

Деана Исаиловић
Милорад Вујновић

Модератор:
Димитрије Панфилов

Уторак, 12. септембар

Карловачка гимназија
11 часова

**СУСРЕТ СА НОВИМ ДОБИТНИЦИМА
"БРАНКОВЕ НАГРАДЕ
МАТИЦЕ СРПСКЕ"**

Алекса Николић, Христина Гајовић,
Маријана Јелисавчић, Ирена Ђукић,
Огњен Тодоровић и Дајана Милованов

Модератор:
Марија Слобода

*

Богословија
"Свети Арсеније Сремац"
Сремски Карловци
14 часова

Хришћанске теме

О ЧУДУ И ВЕРИ

Учествују:
Владета Јеротић
Јеромонах Клеопа Стефановић
Небојша Дугалић

– Свечано уручење "Велике повеље
Бранковог кола" **Владети Јеротићу**
за непрекинуту тридесетогодишњу
сарадњу

Среда, 13. септембар

Карловачка гимназија
11 часова

СУСПРЕТ СА СПИСАТЕЉИЦОМ
Радмила Гикић

Модератор:
Јелена Марићевић

*

Градска библиотека
Дунавска 1
19 часова

НОВИ ПЕСНИЦИ И
НОВЕ КЊИГЕ БРАНКОВОГА КОЛА

Никола Раусављевић
Милан Ћосић

Промоција заједничке збирке песама
"Кад ухватим тишину"

О књизи говоре:
Жељко Милановић
Наташа Бундало Микић

Модератор:
Марија Слобода

19,30

ПОРТРЕТ ПЕСНИКА
Вићазослав Хроњец

О књизи говоре:
Марина Шимац Спевак
Растко Лончар

Четвртак, 14. септембар

Змај Јовина гимназија
Нови Сад
11 часова

ПРОМОЦИЈА ЕЛЕКТРОНСКОГ
ЧАСОПИСА "КУЛТ"

Учествују млади уредници
и сарадници:
Милена Кулић, Мина Кулић, Миљана
Миланковић, Јелена Марићевић и
Душан Захаријевић

Appendix

Ђаци гимназије, уредници и
сарадници школског часописа
"Скамија"

Гост песник:

Милан Ракуљ

*

Музеј Војводине
Нови Сад, Дунавска 35
19 часова

НЕМАТЕРИЈАЛНО
КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ СРБА

*Кад бећари шором запевају
прозори се широм отварају*

СРЕМСКИ БЕЋАРАЦ

Уводно слово:

Јасмина Вукмановић

Вокални солиста **Јовица
Николић** пева у пратњи ансамбла
Јована Летића, бећарце казују
драмски уметници **Николина
Спасић** и **Милан Новаковић**

Музеј Војводине
19,30

НЕМАТЕРИЈАЛНО
КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ СРБА

*Мућни мало, моја тамбурице,
не би ли те чуле удовице*

ЛИЧКИ ОЈКАН

Уводно слово:

Добривоје Павлица

(са певањем уз тамбурицу-самицу)

Изворна певачка група:

Каран и пријатељи

Ојкане казују глумци:

Милан Новаковић

и Николина Спасић

Петак, 15. септембар

Карловачка гимназија
11 часова

СУСПРЕТ С ПЕСНИКОМ Слободан Тишма

О песнику говоре:
Душан Захаријевић
Растко Лончар

*

Музеј Војводине
Нови Сад
Дунавска 35
19 часова

НЕМАТЕРИЈАЛНО КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ СРБА

ТРУБА У СТИХОВИМА СРПСКИХ ПЕСНИКА

Учествују:
Урош Дојчиновић, Миодраг Петровић,
Предраг Момчиловић, Дејан Томић и –
"Новосадски трубачи"

Субота, 16. септембра

Карловачка гимназија
10 часова

ЛУБИЛАРНИ
25. ФИЛОЗОФСКИ
СИМПОЗИЈУМ

ПОЈАМ КАТЕГОРИЈЕ

Раде Калик, Слободан Дивјак,
Слободан Кањевац, Јадранка
Пешти, Александар
Миловановић, Зоран Арсовић,
Јован Бабић, Драган Проле,
Душко Прелевић, Ирина Деретић,
Богдан Лубардић, Драган Жунић,
Бранко Ромчевић, Радомир
Ђорђевић, Дамир Смиљанић,
Радомир Виденовић, Радивоје
Керовић, Драгомир Давидовац,
Миланко Говедарица, Стојан
Шљука, Вук Миљановић, Саво
Лаушевић, Александар М.
Петровић, Уна Поповић, Јован
Аранђеловић, Горан Ружић, Горан
Рујевић, Никола Таталовић, Лазар
Атанасковић, Војислав
Божичковић, Бранкица Поповић,

Драго Ђурић, Никола Танасић,
Драго Перовић и Иван Николић,
Владимир Дрекаловић, Ненад Цекић,
Мирослава Трајковски и Машан
Богдановски

16 часова

**Наставак симпозијума
"Појам категорије"**

*

Позориште младих , Нови Сад
20 часова

ПОЕТСКА ВИДЕО-ПРОЈЕКЦИЈА

*Из пера и душе
светског боема и путника*

Димитрије Панфилов

ЛИТЕРАРНИ ПОТПУРИ

(О Бранку Радичевићу, Вилијаму
Шекспиру, Лази Костићу, Хорхе Луису
Борхесу, Мирославу Антићу, Бели
Хамвашу, Браниславу Петровићу,
Оскару Вајлду, Душку Трифуновићу,
Бернарду Шоу, Николају
Велимировићу, Зуки Џумхуру, Душку
Радовићу...)

Недеља, 17. септембар

Карловачка гимназија
10 часова

ЛУБИЛАРНИ
25. ФИЛОЗОФСКИ
СИМПОЗИЈУМ

ПОЈАМ КАТЕГОРИЈЕ

(Завршна сесија)

Понедељак, 18. септембар

Карловачка гимназија
11 часова

*ОЈ. КАРЛОВЦИ, ЛЕПО Л' ЖИВЕХ ТУДЕ
АЛ' ШТО МОРА БИТИ НЕКА БУДЕ*

СВЕЧАНО ЗАТВАРАЊЕ 46. БРАНКОВОГ КОЛА

Песнички дарови:

Милан Ненадић, Илеана Урсу, Драгица
Стојановић, Перица Марков, Наташа
Бундало Микић, Никола Раусављевић и
Милан Ћосић

Музички дарови:

Александра Плетикосић, оперска певачица, Стефан Јанчић, пијаниста и Катарина Поповић, етно-певачица

Глумачки дарови:

Александра Пејић и Милица Шећеров

Свечано уручење

"Велике повеље Бранковога кола"

Милану Плетелу

Рецитаторско-поетска дружина

"Међу нама": Кристина Пејановић (виолина), Јована Крстић (казивач), Н. Раусављевић (казивач) и М. Ћосић (гитара, саксофон)

Песници-ђаци Карловачке гимназије:

Софија Божић и Франциска Бос

Хор Карловачке гимназије,

диригент Растко Павлов

****

О РАДИЧЕВИЋИМА

О Бранковом пореклу доста се нагађало. Једни су сматрали да су Радичевићи, крајем седамнаестог века, под Чарнојевићима, дошли у Бољевце, у Срем, и да су у сродству са црногорским и бокешким презимењацима, а други, опет, да Бранков чукундеда, Јефта, потиче из “округа крагујевачког”. Ово друго понајвише заговара и доказује Светислав Вуловић. У Бољевцима живе Бранков чукундеда Јефта, прадеда Ђорђе и – деда Стеван за ког се зна да га је родила мајка Ана 13. јуна 1780. године. Стеван Радичевић сељакао се веома често и тако му се родио син Тодор, отац Бранков.

Деда великог песника прокрстарио је Срем, задржавајући се понајвише у Купинову, Кленку и Бољевцима, потом у Земуну и Вршцу, а одатле доселио у Брод на Сави, где је радио као “тридесетник” код царине, касније и као контролор царински. Претплатник је 1825. године *Сербског летописа*, а 1828. године налази се међу претплатницима Стеријиног романа *Бој на Косову*. (По овим подацима да се видети да су се Радичевићи веома рано занимали за књигу.) Оженио се Станом Стајић из Купинова, која је 27. децембра 1801. године, у својој двадесетој години, родила сина Тодора. Због честог сељакања

оца, Тодор Радичевић није знао место где је рођен, мада је две године пред смрт изјавио да је то Нови Сад. Бавио се књижевношћу, са заносом. Познат је његов превод Шилеровог *Вилхема Тела*. Писао је песме и басне, истина, са незнатним резултатима.

Дуго се није знало које је школе учио Бранков отац Тодор, све док није објавио тестамент у којем пише да је почео учити у Вршцу, а потом трећи и четврти разред 1817–1819. године у Сремским Карловцима, где и дан-данас у Архиву САНУ, лежи његов необјављен превод Шилеровог *Дон Жуана*. Из нејасних разлога, не дочекавши крај четврте школске године, напушта карловачку гимназију без положених завршних испита. Тада је у овој установи настава почињала првих дана новембра, након распуста у септембру и октобру.

Чувени директор Карловачке гимназије, Андрија Волни, сачинио је наставни програм који је примењиван 1798–1825. године. У трећем и четвртном разреду граматикалног смера били су заступљени предмети: светска историја, хришћанска наука, немачки и латински језик, наравна историја, аритметика, географија и антропологија. Све предмете, непуне две године, Тодору је предавао професор Ћира Аранички. По очевој жељи која би могла бити пресудна за напуштање школе, Тодор је наставио царинску струку

у “армицији”, у Броду на Сави, као практикант без икакве новчане надокнаде. Тај посао радио је осам година да би, потом, постао, као и отац му, “тридесетник”, чија је дужност била да процењује робу при увозу и извозу, и узима три десетине у новцу од њене вредности.

У Вуковару, где је често ишао ближој својти, Тодор је упознао драгу девојку и, потом, оженио се њоме. Била је то Ружа, кћерка богатог трговца Јанка Михајловића који је зета Тодора сматрао обичним “бесплатежним практикантом”. Ружа је била пето дете, а друга кћи. Рођена је 4. фебруара 1802. године. Била је умилна, лепа, крупних црних очију, дуге тамне косе, румена, средњег раста, доброг срца. И њена браћа, Бранкови ујаци, били су слатке душе и поштени: Риста, Ђорђе, Коста, Васа и Петар, на које се добрим делом и сам Бранко угледао.

Тодор и Ружа венчали су се 11. маја 1822. године, у Вуковару, обоје у двадесет првој години живота. После непуне две године, 15. марта (28. III по новом календару) 1824. године, у Броду на Сави, родио се Бранко, који је крштен сутрадан, уочи светог Алексија, по којем добија име Алексије Радичевић!

Годину и по дана потом, 25. септембра 1825. године, Ружа је у Броду родила и другог сина, Стевана. Радичевићи напуштају Брод и одлазе у Земун 3. маја

1828. године, а затим у Стару Молдаву (Банат), где је 26. јула 1831. године Ружа родила Амалију која ће убрзо, при поновном повратку у Земун, умрети дан пре осмог Бранковог рођендана (1832). Игра датума и бројева бива немилосрдном, и тачно годину дана после смрти нејаке Амалије, 14. марта (27. марта, по новом) 1833. године, умире Бранкова мајка Ружа. Два месеца доцније умире и његова бака Стана која није баш много волела своју лепу снајку.

О сукобу свекрве и снајке писао је Јован Јовановић Змај у *Јавору* 1882. године, објашњавајући зашто се Бранко није родио у очевој (дединој) кући, већ у изнајмљеној, неког Михајла Тасовца: "Пошто је мати Тодорова а свекрва Ружичина била оштре и напрасите нарави, а отац одвише благ и тих да посредује помирљиво између жене и снаје, то не бијаше пречега лека него изнајмити сину други стан. Отац Тодоров имађаше стан ерархијални за себе у армицији бесплатно, но ради горе поменуте неслоге између жене и снаје најми Тодору приватни стан недалеко од себе, у кући за сада некога Михајла Тасовца под Савом, камо се Тодор са својом женом одмах и пресели, и у тој кући роди се Бранко".

Данас не постоји кућа у Славонском Броду у којој се родио песник. У Невену, у лето 1882. године, Змај пише: " Пролетос састанем се у Бечу са пријатељем својим д-

ром Игњатом Брлићем, адвокатом из Брода. Обрадовао сам му се врло јер га дуго нисам видео. Разговору не беше краја. Међу осталима сетисмо се и Бранка који се родио у Броду. Запитах Брлића да ли се тамо што ближе зна о породици Бранковој и о првом детињству његовом. Том приликом рече ми да још постоји у Броду она кућа у којој се Бранко родио; та је кућа сада својина г. Михајла Тасовца, али ће се та кућа још овог пролећа, вели, порушити, да се на томе месту друга назида. И Брлић погоди жељу моју коју баш хтедох изустити, и обећа ми, чим се у Брод врати да ће ту кућу дати фотографски снимити и да ће ми ту фотографију послати. Што рече, то и учини, даде о свом трошку фотографисати кућу где по први пут угледа света наш дични Бранко".

Из поштовања према Змају и Брлићу дуго се сматрало да су њихови подаци о Бранковој кући тачни. Међутим, Теодора Петровић, чувена професорица најстарије српске, Карловачке гимназије, трагајући за истином, открила је да је кућа срушена тек 1924/25. године. Наиме, у Брод, око 1860. године доселио се извесни Јаков Екснер који је купио ту кућу и у њој становао до краја живота. У окриљу куће имао је бачварску радњу. Кућу је порушио 1924/25. године његов наследник, бачварски обртник, Иван Екснер, и на њеном месту саградио другу. На тој кући, *Друштво*

професора и наставника из Славонског Брода поставило је спомен плочу 28. децембра 1954. године. Наследници Ивана Екснера продали су кућу неком Милетићу, досељенику из Босне.

У новије време, поводом 160. годишњице рођења Бранка Радичевића, 1984. године, Бранково коло је у Славонском Броду, пред основном школом Радичевићевог имена, где је био присутан и потписник ових редова, подигло споменик Бранку, рад Јована Соладатовића, такође тада присутном на тој свечаности. Домаћини су инсистирали да латиницом буду исписани Бранкови стихови на споменику: "Брже браћо, амо, амо, да се скупа поиграмо." Била је то велика свечаност са изузетним јавним одјеком у претходној Југославији. Баш на сам дан свечаности, појавила се у "Монографија Славонског Брода" Владимира Рема, коју смо, уз славонске тамбураше, на свечаном ручку добили у руке од наших домаћина. Међутим, знатижељни да видимо шта пише о нашем Бранку, одмах смо приметили да у тој монографији нема ни слова о Бранку Радичевићу, нити о Радичевићима уопште. Беше нам чудно, и незамисливо, али од домаћина, тада општинског секретара за културу, господина Мирослава Чижмека, нисмо добили адекватан одговор. Забашурио је разговор на ту тему, и готово истргао из руку ту чудну монографију, а

ми, увиђајни гости и брижни познаваоци Бранковог живота и дела, наставили смо, са видљивим знаком питања на лицима, да слушамо славонске бећарце уз храну и пиће.

Као да се ништа није догодило, сваке године потом, наши пријатељи Брођани су са својим богатим програмима долазили на Бранково коло, у Сремске Карловце, на Стражилово и у Нови Сад, а и ми, за узврат, са изузетним представницима, песницима и уметницима одлазили у Радичевићев родни град на Сави. И све тако до 1992. године када је у Броду срушен споменик Бранку, а школа избрисала Радичевићево име.

Није било случајно, дакле, то што је у поменутој монографији (1984) изостало име Бранка Радичевића и свих његових презимењака. И дан-данас, Радичевићев родни град Славонски Брод не мари за великог песника српског романтизма, не чини ништа да подигне срушени споменик Бранку, нити да основној школи врати његово име. Можда ће овај неугасли стражиловски глас из Сремских Карловаца, духовног места рођења Бранка Радичевића, уродити плодом да ускоро, неким дивним чудом, на позив наших комшија, осмехнути одемо у песников Славонски Брод на Сави и угледамо младолики споменик уз неку нову школу лепога Бранковога имена.

Ненад Грујичић

ИЗ "ЂАЧКОГ РАСТАНАКА"

.....

Тамбур, тамбур, ситна тамбурице!
Удри, побро, у сићане жице!
Данас има, а сутра нас нема, –
'Ајд у коло, ко ће ту да дрема?

.....

Ао, брацо, ао, тамбурице,
Удри жешће у те ситне жице!
Ситне жице – ситнији кораци,
Нек' се знаде кад играју ћаци!
Ој, ви српски витезови,
Ви змајеви, соколови!
Та има вас на 'иљаде,
Ал' бројити немам каде:
Та кад би' вас све бројио,
Кад би', јадан, винца пио!

.....

Коло, коло
Наоколо,
Виловито,
Пла'овито,
Наплетено,
Навезено,
Окићено,
Зачињено –
Брже, браћо, амо, амо,
Да се скупа поиграмо!
Србијанче, огњу живи,
Ко се тебе још не диви!
'Рваћане, не од лане,
Одувек си ти без мане!
Ој, Босанче, стара славо,
Тврдо срце, тврда главо,
Тврд си као кремен камен,
Где станује живи пламен!

Ао, Еро, тврда веро,
Ко је тебе јоште тер'о?
Ти си кâно `итра муња
Што никада не покуња.
Ао, Сремче, гујо љута,
Сваки јунак по сто пута!
Црногорче, царе мали,
Ко те овде још не хвали?
Мачем бијеш, мачем сечеш,
Мачем себи благо течеш,
Благо – турска глава сува,
Кроз њу ветар горски дува.
Ој, соколе Далматинче,
Дивна мора дивни синче!
Ој, ти красни Дубровчане,
Наш и данас бели дане,
Та са песме из старине
Пуне славе и милине!
Ој, Славонче танани,
Банаћане лагани!
Ој, Бачвани, здраво, здраво,
Ко ј' у песми већи ђаво!
И ви други, дуж Дунава,
И ви други, где је Драва,
И сви други тамо, амо,
Амо да се поиграмо!

Хватите се кола тога,
Од вишњег је оно Бога:
Руком држи братац брата.
Близу срца њега хвата,
Свирац свира,
Срце дира,
Рука с' диже на посао,
Да л' ће коме бити жао?
Нога лупа, диже прах,
Наоколо свуда страх...

Нога лака, срце здраво,
Коло лети, коло ђаво,
Поскочица ђаволица,
Што је хтела, то и смела,
Ал' је жеца одолела.

Ој, ти, секо,
Кâно млеко
Белолика,
Кâно винце руменика,
Кâно паун поносита,
Кâно јела, селе, вита,
Амо брже, па наточи,
Да ти браца боље скочи!
Амо, селе, а забога,
Видиш е сам изнемога!...
Тако, злато, тако, тако,
Сад је коло играт' лако;
Амо, чедо милооко,
Дај да т' љубне браца око!

Бранко Радичевић

46. БРАНКОВО КОЛО ПОМОГЛИ:
Градска управа за културу Нови Сад
Покрајински секретаријат за културу
Покрајински секретаријат за науку
Општина Сремски Карловци
Мићо Савановић и пријатељи
Рибарство – Бачки Јарак

РТВ – медијски спонзор

Златни спонзор

КАТАЛОГ 46. БРАНКОВОГ КОЛА

За издавача:

Ненад Грујичић

Уредник:

Марија Слобода

Оперативни сарадници:

Тијана Митровић и Мина Ерић

Лектор и коректор:

Милена Борић и Нада Урошевић

Ликовно-технички уредник:

Барцал Норберт

Штампа:

Верзал – Нови Сад

www.brankovokolo.org

br.kolo@eunet.rs